

Ósme przykazanie Dekalogu jest jednym z najprostszych i najbardziej bezpośrednich: „*Nie będziesz mówił przeciw bliźniemu twemu kłamstwa jako świadek*” (Wj 20,16). Na przestrzeni dziejów Kościół interpretował to przykazanie jako potępienie kłamstwa we wszystkich jego formach. Ale co to oznacza w codziennym życiu? Dlaczego kłamstwo jest tak poważnym grzechem? Jak możemy żyć w prawdzie w świecie, w którym fałsz bywa akceptowaną i stosowaną strategią?

W tym artykule zgłębimy znaczenie tego przykazania, jego teologiczną wartość i sposoby, w jakie możemy je stosować w życiu codziennym, zwłaszcza w epoce dezinformacji, mediów społecznościowych i kryzysu zaufania do instytucji.

1. Prawda w Piśmie Świętym: Atrybut Boga

Prawda nie jest jedynie pojęciem abstrakcyjnym, ale rzeczywistością, która ma swe źródło w samym Bogu. Jezus mówi: „*Ja jestem drogą i prawdą, i życiem*” (J 14,6). Życie w prawdzie oznacza więc życie w Bogu. Gdy kłamiemy, oddalamy się od Niego.

Katechizm Kościoła Katolickiego naucza, że „*prawda jako prawość ludzkiego działania i mowy nazywa się prawdomównością, szczerością lub otwartością*” (KKK 2468). Kłamstwo przeciwnie – oddala nas od naszej tożsamości jako dzieci Bożych i czyni nas niewolnikami fałszu. W rzeczywistości szatan jest nazwany „*ojcem kłamstwa*” (J 8,44), co podkreśla wagę każdej formy nieprawdy.

2. Fałszywe świadectwo i kłamstwo: Więcej niż grzech, to niesprawiedliwość

Przykazanie ostrzega nas przed *fałszywym świadectwem*, czyli kłamstwem, które bezpośrednio szkodzi bliźniemu, zwłaszcza w kontekście sądowym. Jednak nauka Kościoła rozszerza ten zakaz na wszelkie formy kłamstwa, ponieważ niszczy ono zaufanie między ludźmi i osłabia społeczną tkankę.

Św. Tomasz z Akwinu wyróżnia różne rodzaje kłamstwa:

- **Kłamstwo żartobliwe** – mówione dla zabawy, bez złej intencji.

„Nie będziesz mówił fałszywego świadectwa ani kłamał”: Prawda,
która nas wyzwala | 2

- **Kłamstwo użyteczne** – mające na celu uniknięcie zła lub ochronę kogoś.
- **Kłamstwo szkodliwe** – mające na celu wyrządzenie komuś krzywdy.

Nawet jeśli niektóre z nich wydają się mniej poważne, św. Tomasz podkreśla, że każde kłamstwo jest grzechem, ponieważ „*sprzeciwia się prawdzie, a więc i Bogu*” (*Summa Theologiae*, II-II, q. 110, a. 3).

Św. Augustyn natomiast uważa, że kłamstwo jest złem samym w sobie, ponieważ „*psuje słowo, które jest środkiem komunikacji i poszukiwania prawdy*”. Innymi słowy, kłamstwo jest zdradą naszej ludzkiej godności.

3. Kultura kłamstwa: Choroba naszych czasów

Żyjemy w epoce, w której kłamstwo nie tylko jest wszechobecne, ale często bywa postrzegane jako konieczne, a nawet cnotliwe. *Fake news*, manipulacja informacjami, relatywizm moralny oraz brak przejrzystości wśród polityków i mediów doprowadziły do bezprecedensowego kryzysu zaufania.

Przykłady wszechobecności kłamstwa:

- **W mediach społecznościowych:** Wiele osób kreuje fałszywy obraz siebie, by zdobyć akceptację innych.
- **W polityce i mediach:** Szerzenie zmanipulowanych narracji w celu manipulacji opinią publiczną.
- **W życiu codziennym:** Od przesadnych informacji w CV po oszustwa podatkowe – kłamstwo stało się normą.

Chrześcijanie są wezwani do sprzeciwiania się tej kulturze i do bycia świadkami prawdy.

4. Prawda, która nas wyzwala: Życie bez kłamstwa

Jezus mówi: „*Poznacie prawdę, a prawda was wyzwoli*” (J 8,32). Jak więc możemy żyć w prawdzie na co dzień?

„Nie będziesz mówił fałszywego świadectwa ani kłamał”: Prawda,
która nas wyzwala | 3

A) Prawdomówność w życiu codziennym

1. **Unikanie wszelkiego rodzaju oszustw**, nawet tych pozornie nieszkodliwych.
2. **Zachowanie spójności między tym, w co wierzymy, co mówimy i co robimy.**
3. **Nierozpowszechnianie plotek i oszczerstw**, szczególnie w mediach społecznościowych.
4. **Unikanie hipokryzji**, która jest formą kłamstwa polegającą na udawaniu kogoś, kim się nie jest.

B) Uczciwość w pracy i w biznesie

1. **Nieoszukiwanie w handlu i w umowach.** Chrześcijanin powinien być uczciwy w swoich transakcjach.
2. **Przejrzystość w zarządzaniu finansami i zasobami.**
3. **Dotrzymanie obietnic i zobowiązań.**

C) Wierność prawdzie w rodzinie i społeczeństwie

1. **Uczenie dzieci znaczenia prawdy.**
2. **Unikanie kłamstwa w małżeństwie**, nawet w drobnych sprawach.
3. **Bycie świadkiem prawdy w społeczności**, potępienie niesprawiedliwości i promowanie przejrzystości.

5. Naprawienie wyrządzonego zła: Konieczny krok

Kłamstwo nie jest tylko grzechem – wyrządza także szkodę innym. Dlatego Kościół naucza, że ten, kto skłamał, ma moralny obowiązek naprawienia wyrządzonych szkód (KKK 2487). Może to obejmować:

- **Publiczne sprostowanie kłamstwa**, jeśli zaszkodziło ono innym.
- **Prośbę o przebaczenie u osób, które zostały skrzywdzone.**
- **Podjęcie wszelkich możliwych działań w celu przywrócenia prawdy.**

Chrześcijanin, który upadł w grzech kłamstwa, powinien skorzystać z sakramentu spowiedzi, gdzie Chrystus, „Droga, Prawda i Życie”, daje łaskę nowego początku.

„Nie będziesz mówił fałszywego świadectwa ani kłamał”: Prawda,
która nas wyzwala | 4

Podsumowanie: Wezwanie do bycia światłem w ciemności

Przykazanie „*Nie będziesz mówił fałszywego świadectwa ani kłamał*” nie jest jedynie moralizującą zasadą, ale zaproszeniem do życia w prawdzie Chrystusa. W społeczeństwie, które normalizuje kłamstwo, chrześcijanie są wezwani do bycia *solą ziemi i światłem świata* (Mt 5,13-14), dając świadectwo, że życie w prawdzie jest możliwe i daje prawdziwą wolność.

Żyjmy w szczerości, uczciwości i pewności, że Bóg jest absolutną Prawdą. Pamiętajmy też o słowach św. Pawła: „*Dlatego odrzućcie kłamstwo i niech każdy mówi prawdę swemu bliźniemu, bo jesteśmy dla siebie nawzajem członkami*” (Ef 4,25).

Niech Najświętsza Maryja Panna, Matka Prawdy, pomoże nam być wiernymi świadkami Prawdy, którą jest Jej Syn. Amen.